

Пам'ятки доскіфської доби на порубіжжі Степу і Лісостепу у межиріччі Південного Бугу та Дніпра

Кобзар Анастасія Олександрівна,
учениця 10 класу комунального закладу
«Бобринецький ліцей №1» Бобринецької
міської ради Кіровоградської області.

Наукові керівники:

Турчійко Микола Петрович, доцент
кафедри історії, археології, інформаційної та
архівної справи Центральноукраїнського
національного технічного університету,
кандидат історичних наук;

Вібік Наталія Станіславівна, вчитель історії
комунального закладу «Бобринецький ліцей
№1» Бобринецької міської ради
Кіровоградської області.

Мета

аналіз та узагальнення поховального обряду та матеріальної
культури кіммерійських пам'яток Буго-Дніпровського межиріччя, а
також введення у науковий обіг результатів археологічних
досліджень, що проводилися КОФЕ

Завдання

- з'ясувати стан наукової розробки проблеми, визначити методи та джерельну базу дослідження;
- проаналізувати географію, топографію та структуру курганів кіммерійського часу Буго-Дніпровського межиріччя;
- провести типологічний аналіз курганного поховального обряду кіммерійців у межиріччі Південного Бугу та Дніпра;
- проаналізувати склад та характер речового комплексу;
- простежити еволюційні зміни поховального обряду культур в етнокультурному та соціальному вимірах.

Об'єкт

Кіммерійські поховальні
пам'ятки на порубіжжі
Степу і Лісостепу
у межиріччі
Південного Бугу та
Дніпра.

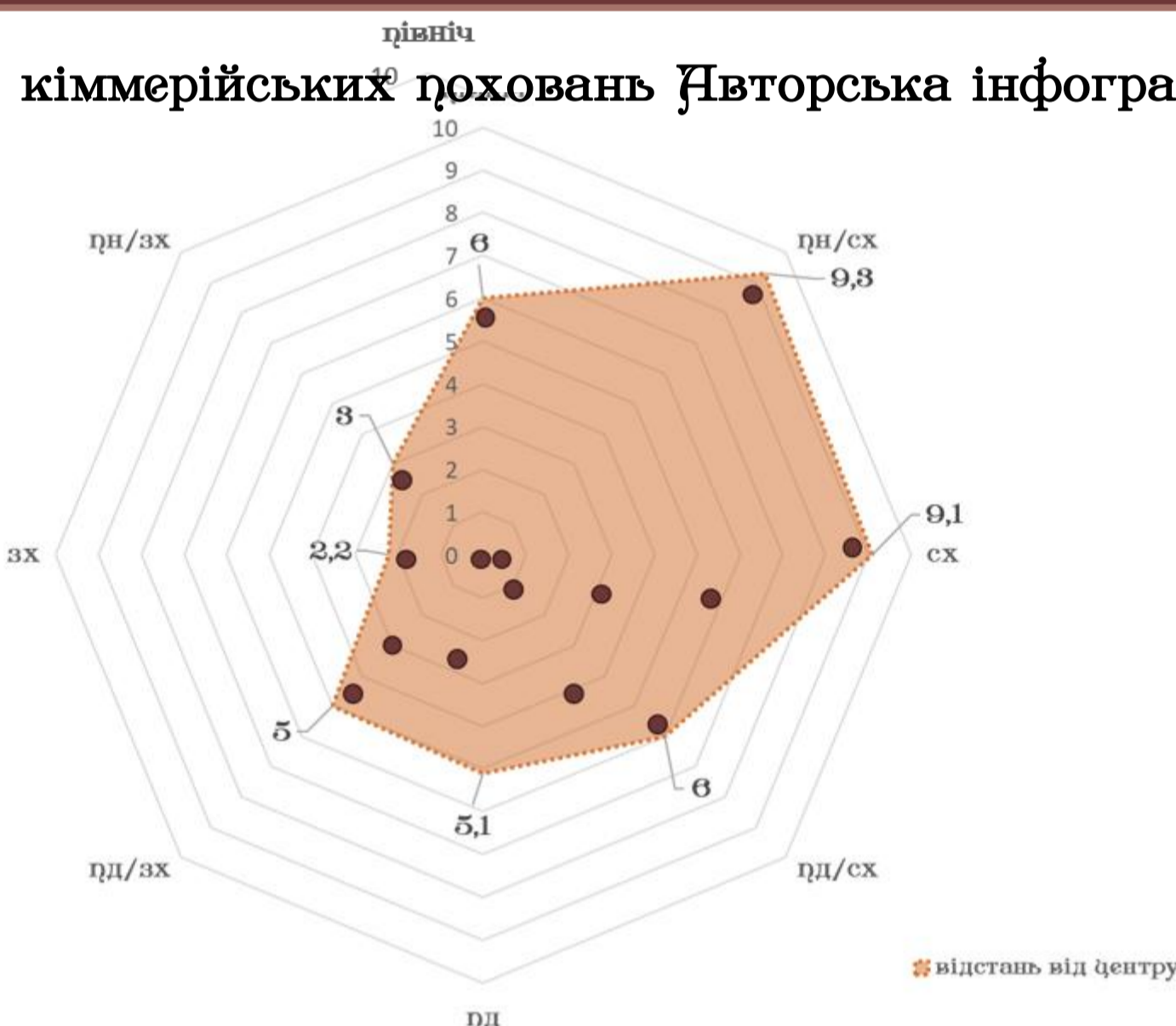
Предмет

Курганний поховальний
обряд, супровідний матеріал,
особливості соціальної
структури кіммерійців на
порубіжжі Степу і Лісостепу
Буго-Дніпровського
межиріччя.

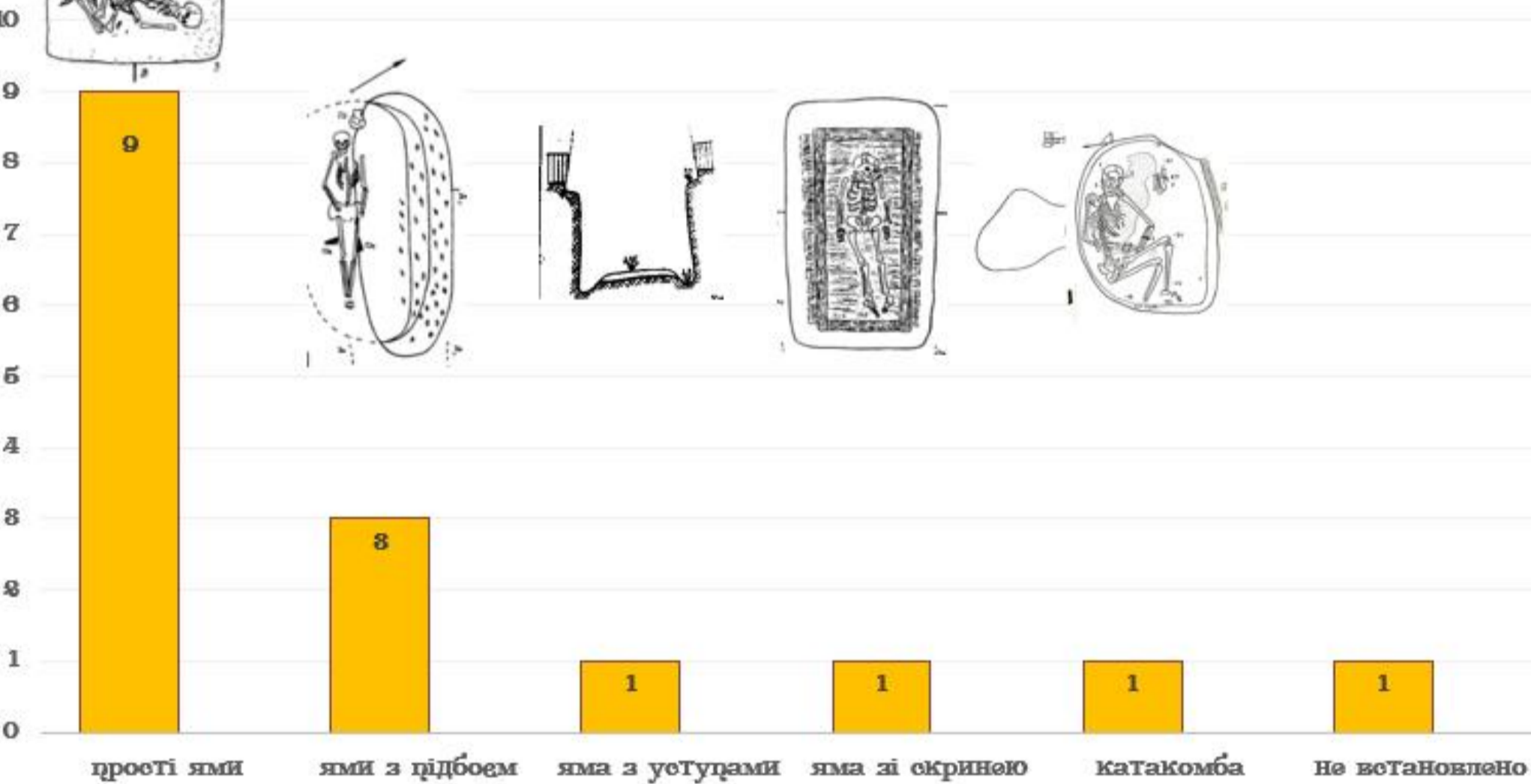
Методи

Порівняльно-типологічний,
хронологічний,
картографічний,
стратиграфічний, метод
наукової інтерпретації.

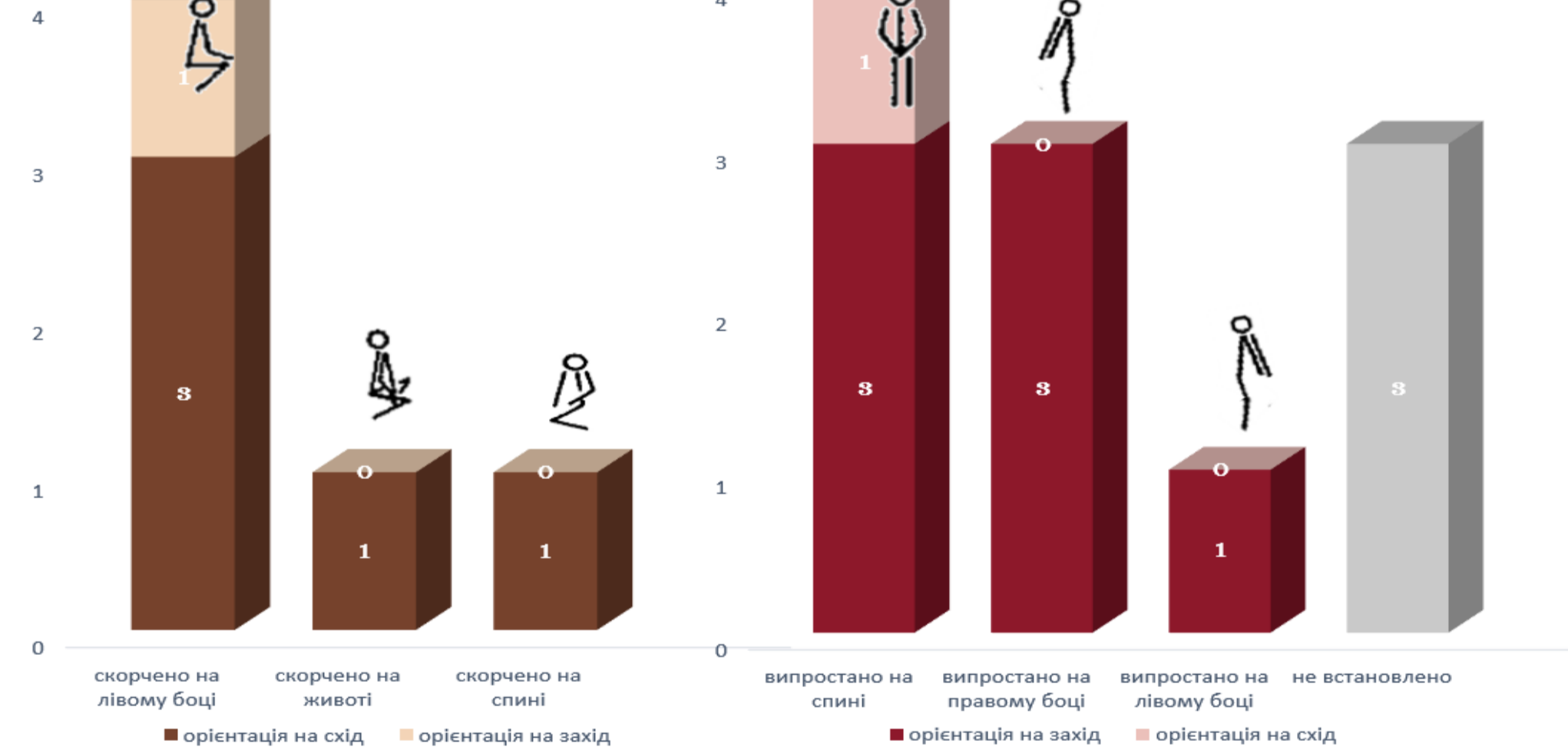
Планіграфія кіммерійських поховань Нваторська інфографіка

Форми поховальних споруди. Нваторська інфографіка

Положення тіла померлих

Речовий комплекс

Посуд

Дерев'яні чаші;
керамічний
посуд
різних підгруп.

Зброя та кінська упряж

Бронзові та
кістяні прсалі;
вудила; бляхи;
наконеч. списа;
наконеч. стріли.

Знаряддя праці

Гочильні бруски;
ніж-бритва;
скребок;
кріпильні
стержні.

Елементи одягу, прикраси

Підвіски скроневі;
очілля;
ворворки;
конусоподібні
стержні.

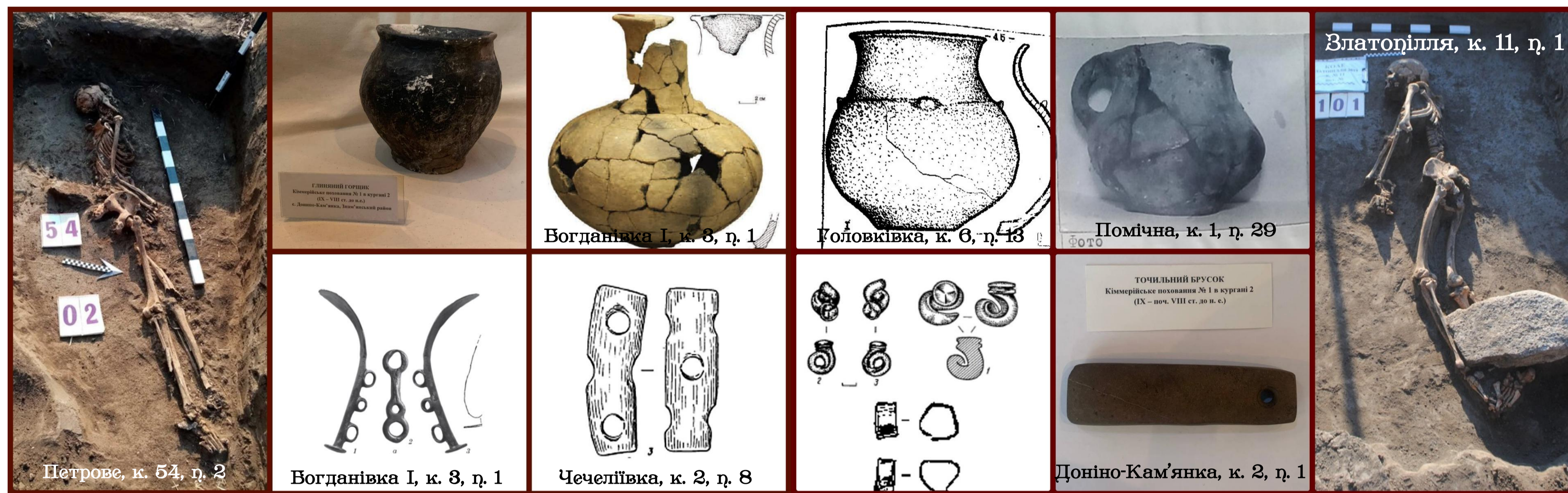

Фото з особистого архіву М. Турчійко, публікацій у ж"лах «Археологія і давня історія України», «Советская археология» та археологічного музею ім. Нінель Бокій ЦФУ ім. В. Винниченка

Результати

Проаналізовано наукові дослідження доби раннього залізного віку, виділено три групи праць; систематизовано та введено у науковий обіг результати археологічних досліджень кіммерійських пам'яток Буго-Дніпровського межиріччя;

Здійснено типологічний аналіз кіммерійських поховань Буго-Дніпровського межиріччя за такими ознаками як: топографія поховань, типи поховальних споруд, поза скелета, орієнтація, речовий комплекс;

Проаналізовано супровідний інвентар, у якому виділені групи: зброя та кінська упряж, знаряддя праці, посуд, елементи одягу та прикраси;

Здійснений соціальний аналіз курганних поховань та виділені такі групи: носії влади (військові та цивільні), служителі культу, рядове населення (спираючись на роботи С. Іванової, В. Отроценка, С. Махортиха, В. Циміданова);

Результати дослідження відображені в авторських таблицях та діаграмах, у яких узагальнено топографію курганних могильників, типологію поховань та характеристику речового комплексу.

Класифікація посуду у похованнях кіммерійців

група	дерев'яний		керамічний			
	чаші	горщики	горщики	гленчик	черпак	
клас	2	5	2	1	1	

У постері використані інфографіки, укладені авторкою на основі звітів археологічних експедицій